

Kentin Belleğine Yolculuk

– M.Nihat Malkoç · 17 Nisan 2009

KENTİN BELLEĞİNE YOLCULUK

M.NİHAT MALKOÇ

Yaşadığımız mekânlar üzerinde düşünmek ve kentlerin kimliğini sorgulamak duyarlı insanlara düşen bir vazife olsa gerek... Kentle kültür kavramları birbirini çağrıştıran lafızların başında geliyor. Bu iki sözcük yapışık ikizler gibidir. Biri ötekinden kolay kolay ayrılamaz.

İnsanın dünyaya gelişiyle beraber; birlikte hareket etme, organize olma ihtiyacı doğmuştur. Şehir organizasyonu içerisinde herkese belli başlı vazifeler düşmektedir. Kentin dekoru ortak değerimizdir. Onu korumak ve geliştirmek vazifemizdir.

Şehirlerin tarihi kimliği, kent içinde yaşayan insanlara lisan-i haliyle çok şeyler söyler. Kültürel eserlerin ait olduğu çağ, mimari özelliklerinden yola çıkılarak kestirilebilir. Çünkü her devrin ayırt edici incelikleri vardır. Bu yönüyle eserler çağlara vurulan damgadır.

Bu duygular içerisinde bugünü arkamda bırakarak Akçaabat'ın geleceğine uzanıyorum. Yarına yollanan bir gezginim ben... Yollar önümde uzun bir şerit gibi dağları tepeleri aşılıyorlar. Yollar ki hayatımızı başka hayatlara bağlıyor. Gizlerin sırrını ifşa ediyor yollar... Hiçlikten sonsuzluğa açılan bir kapıdır her biri... Bir kapıdan girip uzun bir zaman tüneline geçerek 2018'li yıllara demir atıyorum. Milenyumun eteklerinde çadırımı kurup kalın çerçeveli gözlüklerimle yarının, 2018'in Akçaabat'ını temaşa ediyorum:

Bir martı çırpınıyor denizin yüreğinde. Geleceğe yolladığımız mektuplar varmıyor adreslerine... Geceyle oynaşılıyor düne dair hatıralarımız... Sürgün sevdalar dağılıyor bedene mahkûm yürekleri... Maziye rüyalarımıza hapsediyor bugünün metal silueti.

Gecenin koynunda sabahlayan düşlerimiz tanyerinin ağarmaya başlamasıyla birlikte hakikatin suratına çarpıp tuz buz oluyor. Bir 'âh' duyuluyor derinden... Buhranlar anaforunda zamansızlığa yollanıyoruz. Tabiatın işveli bakışları kayıyor görüş alanımızdan.

Bir dağ yamacından kar esintisi değişiyor yorgun bedenlere. Akça diyar göz kırpmıyor yarınlara yosun yeşili gözleriyle... Bir denizkızı gibi alımlı alımlı dolaşılıyor koylarda... Serpiliyor zamanın güçlü kolları arasında. Dalgalara bırakıyor üzerindeki eskimiş mahmurluğu. Bütün bakışların üzerinde yoğunlaştığı şeffaf şalını atıyor üzerinden. Üryan bir şehir kimliğinde kulaç atıyor gelecek zamanlara.

Şehir kendini ve kimliğini bulmak için dalıyor zamanın derinliğine. Bir damla yaş dökülüyor özleme

banılmış yosun yeşili gözlerinden. Hayat felsefesini bir kez daha yokluyor. Adına dizilen neşidelerle teselli buluyor şehir... Her bir neşide bir serenada dönüşüyor ay ışığıyla aydınlatılmış gecenin koynunda. Mazı sönüp gidiyor şehrin karanlık, sarp köşelerinde.

Dalgalar maviliğiyle övünüyor her gurup vakti... Bir erguvan utangaçlığında takalara göz kırıyorlar. Telli duvaklı bir gelecek düşünüyorlar suların aydınlığında. Hüzün bir anda neşeye dönüşüyor kızaran bulutların gölgesi altında. Akşamın gölgesi örtemiyor şehrin on sekiz yaşında bir güzele nazire yaparcasına kırtan güzelliğini.

Masalları bile kıskandırır Akçaabat'ın ak güzelliği... Yüreğin en mutena ve müstesna köşelerine oturur gönlünce. Sevmek ayrılığı peşinen kabul etmektir ya... Yahut yanmaya rıza göstermek!... Şehir bunun farkındadır her dem... Cadde ve sokaklarıyla büyür mekânlara sıkışmadan yaşamanın doyumsuz özlemiyle... Şehrin zamana akıtılan gözyaşları buharlaşır.

Şimdi şehir en güzel elbiselerini giyinmiş yavuklusunu bekleyen bir yâdır. Her gün bir asır gibidir, takvimlerden koparılan her bir yaprak çile nöbetidir. Kibrit kutusu evlerde yaşanan heyecanlar dışarıya taşar. Hasrete dair söylenen türküler yanık bir ezgiye dönüşür. Karamsarlık umut rüzgârlarıyla bertaraf edilir. Sevdanın yaprakları birer birer taçlanır.

Şehir emin adımlarla koşar geleceğe. Emekleme dönemini çok gerilerde bırakmıştır. Şaha kalkmış bir at gibi diri ve enerjik bulur kendini. Ağır adımlarla seyreden yürüyüş, koşmaya dönüşür engebeli yollarda. Taşlı ve dikenli yollar güllerle bezenmiştir. Artık dikenler güllerin gölgesi altında görünmez olmuştur. Hayaller gerçeğin aydınlığında bir güneş gibi parlak huzmelere dönüşmüştür. Menzile varan yolda engeller bir buz misali erimiştir. Zamana tanıklık edenler şehrin geleceğe uzanan rüyasını hayra yormuşlardır. Çünkü yollar menzile çok yakındır. Menzil başarı bayrağının sallandığı muhkem bir kaledir.

Rengini ve parlaklığını kaybetmiş güllerin gül yüzüne kan gelmiştir Akçaabat'ta. Karanlıkta kalanlara ışık, yuvasızlara yuva, yetim ve öksüzlere merhamet olmuştur şehir... Dar vakitlere sıkıştırılmış geniş zamanların yükü... Yol ayrımlarında kılavuz olmuş yolculara şehrin uyanan ve kabaran ruhu. Mananın penceresinde iri güller açmış; manasızlığa ilaç olmuş... Çağlar milenyumun suratına kusmuş iğrenerek!...

Sessiz çığlıklara merhem olmuş suların gölgesinde ummanlaşan dualar... Topraklara değmiş dualı dudakların nefesi. Yırtıcı pençelerini saklamış kırbaçlanan ayaklar... Tesbih taneleri gibi dökülmüş canavarın zehir saçan dişleri. Sularına küsen ırmaklar yine de yağmurlara açmış kızgın yüreğini. Kuşlara mesken olan dallar, ağırlığını atmış üzerinden. Umud, koyu bir gece karanlığında kızgın şişlerle kör etmiş karamsarlığın lanetli gözlerini... Şehir ve içindekiler aydınlık bir güne doğmuşlar tanyerinin ağarmasıyla birlikte.

Akçaabat'ın cadde ve sokakları geleceği soluyor. Maziyle istikbali birleştiren kesme taşlar bugüne

baharın gülen yüzünü taşıyorlar. İğde kokuları ruhumu ferahlatıyor. Şehrin üzerindeki bulutlar yağacak yağmurun, bolluk ve bereketin habercisi oluyor. Göğün maviliği saflığın, enginliğin ve katıksız muhabbetin tılsımını içinde taşıyor. Herkes kendi rüyasını yaşıyor hayat denen mahzende. Geleceğe yol alıyor yorgun adımlar...

Gökte kuşlar denizde balıklar, toprakta solucanlar bile ayak uyduruyor yaşanan hızlı ve köklü değişime. Suların titrekliliği, kuşların tedirginliği, topraktaki canlıların hayata dört elle sarılmaları renkli yelpazeler olarak karşımıza çıkıyor. Ak Cami'nin avlusuna konan güvercinlerin gözlerinde umudun parıltısı var. Günde beş vakit ezanla azıklanan ruhlar doyumsuz lezzetle göğün yedinci katına havalanıyor.

Caddelerin uğultusu akan hayatın ve geçen zamanın habercisi olarak kulaklarımızın çeperine çarparak yankılanıyor. Şadırvanlardan akan suyun soğukluğu temmuz sıcaklığında kavru lan bedenlere ilaç oluyor. Yaşlı çınarlar geçen zamanın türküsünü söylüyor mermer taşlarının üstünde gölgelik olan servilere. Her mermer taş, bir hayata tekabül ediyor. Avuçların ayaları duaların esintisiyle hayat buluyor. Secdelere uzanan alınlar serinliyor. Metalik çağın suni teneffüslerinden rahatsız olan ve hassasiyetini kaybeden duyularımız toprağın buram buram doyumsuz kokusuyla hayat buluyor. Toprağa yaklaştıkça insan oluyor bedenler... Topraktan uzaklaştıkça kaybediyoruz özümüzü ve sözümüzü...

Mutena, muazzez, mukaddes, muallâ ve mücella sıfatlarıyla müzeyyen şehirler giriyor düşlerimize... Hafızamızdaki fotoğraf kareleri bir puzzle gibi yerlerini buluyor. Çocukluk, ilk gençlik, orta yaşlılık ve ihtiyarlık hepsi de oturuyor bütüne. Bembeyaz sayfalara yazılan yazılar şiddetli fırtınalarla aşınıyor. Rengârenk fotoğraflar siyah beyaza dönüşüyor.

Göllerinde yeşilbaşlı ördekler yüzüyor Akçaabat'ın... Hepsi de hayatı sudan ibaret görüyorlar. Gökte süzülen turnalar kuşbakışı seyrediyorlar ak şehrin ak geleceğini... Dalgalar eskisi gibi hırçın ve telaşlı değil. Bahçelerden gelen tütün kokuları yerini yaban otlarına bırakmış... Kızların kınalı elleri tütün kırmıyor artık. Salı pazarında mısır ekmeği, tereyağı, peynir ve kolivalık mısırlar şehirlilerin ilgisine ve damak dadına amade...

Akçaabat bir kalkınma seferberliğinin ardından yorgun düşmüş... Şimdi tatlı bir sükût içinde huzura kulaç atıyor. Geceler fecre çıkarken, karanlıklar aydınlığa dönüşürken, ezanlar sabaha gülümserken evlerin camlarından içeriye gün doğuyor. Güneş bütün pozitif enerjisini büzüşen damarlarımıza taşıyor. Hayata bakış açımız yenileniyor, renkleniyor ve tazeleniyor.

Her dem gözlerimde ve gönlümde büyüyor Akçaabat... Göğümdeki en büyük, en aydınlık yıldız oluyor. Çınarlar tazeleniyor, yaprakları yeşeriyor. Şehir, halkıyla birlikte çağın üstünde şaha kalkıyor. Umutlar kanat çırpıyor aydınlık şafağa... Yürekler iyimserlik iklimi içerisinde yarınlar için atıyor. Arayıp da bulamadığımız huzur, evimizin başköşesine kurulmuş. Akçaabat 2018'li yıllara koşuyor. İçimizde coşku ve heyecan bir çağlayandan düşen su misali çağladıkça çağlıyor. Bu köklü değişime dost gülerken

düşman ağlıyor.